

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4
Negyed évre	2

Pénzküldemények:

a Szászsebesi ipar- és gazdasági hitelszövetkezet címére Szászsebesen küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
lapkiadó:

Podhradszky Emil.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fil. Ajánlközásoknál, eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fil. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint

XII. évfolyam.

Szászsebes, 1908. február 27.

9. szám.

RÉGIPÉNZZEK

aranyból és ezüsből jó árban megvétetnek.
Schmidég Alfréd, Budapest, I., Maros-utca 7.

FARAGÓ BÉLA

Eddig 25 arany,
ezüstérem és dísz-
oklevéllel kitüntetve.

Eddig 25 arany,
ezüstérem és dísz-
oklevéllel kitüntetve.

csász. és kir. udvari szállító.

Magyar magpergető gyára. Erdészeti magnagykereskedés.
Erdei csemetekertek. Diszfenyőkertészet Fajburgonya termelés.

ZALA-EGERSZEGEN.

Ajánl legjobb minőségű tű és lomblevelű famagvakat, szlapon tölgymakkot gyümölcs- és fűmagvakat, összes erdősítéshez szükséges tölgy, luczfenyő és minden egyéb lomb- és tűlevelű facsemetét.

Élősövénynek Ákác, Gleditschia Maclura Aurentiaca, a mely áthatlan sövényeket képez.

➡ Gyümölcsvadonczok, Gyümölcsfák, Rózsák. ➡

➡ **100-féle legujabb és bőtermésű FAJBURGONYÁT,** ➡
továbbá vadetetésre és gazdasági célra igen alkalmas csicsókát.

Legmagasabb árban vásárol fenyőtobozakat tölgymakkot és lombfa magvakat!

➡ Mintázott ajánlatokat kér. ➡

Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Husliszt

legolcsóbb erőtápszer kutyák, baromfi és fácánok részére.

A folyton friss minőségű és soká eltartható ezen huslisztból 5 kilogram bérmentesített postai szállítással 3 korona 24 fillérbe kerül s tápértéke megfelel 20 kilogramnyi jó nyershus táperejének, 68% fehérnye tartalom biztosítva.

Zoubek Róbert I. sziléziai erőtakarmánygyára.
TESCHEN (Szilézia).

Haering Ede

természetráji tanszergyáros
SZEGED

Csemegi utca 5 és 7 szám

Elválalja mindenféle állat művészies kitömését — felelősség mellett.

Nagyobb vadászszobák berendezésére trophéák, szőnyegek és reliefképek készítésére vállalkozik. Praeparálásra alkalmas vadat a legjobb áron megvesz, esetleg más praeparátummal becserél. Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Vadakat a következő árakon vásárol:

Vadmacska 4-6 kor.-ig	Vaddisznó súly szerint.
Borj 4-6 „	Galamb 0-80-1 kor.-ig
Vadra 10-20 „	Tuzok 8-10 „
Róka 3-6 „	Erdei szalonka 2-2.40 „
Medve nagyság szerint.	Daru 6-12 „
Mókus 1 „	Vadlud 2-3 „
Mogyorós pele 1 „	Vándor sólyom 2 „
Földi kutya 1-2 „	Sas 3-10 „
Szarvas nagyság szerint.	Keselyű 10-12 „
Ózbőr 3-5 „	

A gyár a Délmagyarországi Közművelődési Egyesület védnöksége alatt áll.

Megrendeléseket elfogad a Szent-István Társulat is, Budapest, VIII. Szentkirályi utca 28.

Sürgőnycim: HAERING, SZEGED.

ÉLŐVADAK.

Foglyokat, fácányokat, nyulakat, özeket, szarvasokat, däm-vadat, uhukat kunyhóleshez, minden fajú ragadozó emlősöket és madarakat, tyukokat, libákat diszfácányokat vásárol és erre vonatkozó ajánlatokat kér

MAYER EDE
élővad kiviteli üzlete.

Wiener-Neustadt, Ausztria
Schneeberggasse Nr. 10.

Fiók vadkereskedés Magyarországon Savanyukut,
Sopron megye.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 kor.
 Fél évre 4
 Negyed évre 2

Pénzküldemények:
 a "Szászsebesi ipar- és gazdasági hitelszövet-
 kezet" címére Szászsebesen küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
 lapkiadó:

Podhradszky Emil.

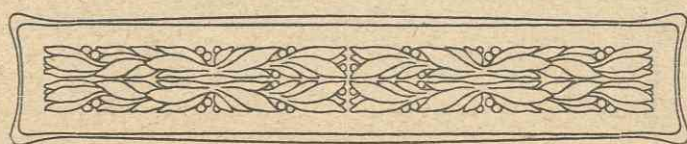
Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
 helye 20 fil. Ajánlközásoknál, eladás vételnél
 minden szó után előre beküldendő 4 fil.
 Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
 sékelt díjak egyezség szerint

XII. évfolyam.

Szászsebes, 1908. február 27.

9. szám.

A kincstáriak nyugijbajai.

A nyugdíj olyan portéka, hogy akkor is baj, ha van. akkor is az, ha nincs. Ha van ugyanis nyugdíj, az a baj, hogy muszáj élvezni, ilyenkor pedig az élvező vagy már nagyon öreg, ami magában véve sem valami kellemes állapot, vagy nagyon beteg vagy nyomorék, a mi már nagyon is keserves dolog, vagy pedig özvegy vagy árva és bizony ez sem kellemes helyzet. Sokkal rosszabb még ennél az, ha az előbb felsorolt esetek bármelyike beáll s valóban szükség lenne a nyugdíjra, az pedig nincs.

A kincstári erdészeti altiszteknél az előbbi eset áll fenn, ők ugyanis abban a ne mondjuk éppen szerencsés, hanem némileg mégis irigylendő helyzetben vannak, hogy agg korukra, előbb is beálló szolgálatképtelenségük esetére maguk, elhalálkozásuk esetére pedig özvegyeik amilyen-olyan nyugdíjban részesülnek s még az árváknak is zsengebb korukban, illetőleg felserdülésükig jár — ha ugyan jár — egy kis ici-pici nevelési járulék. így rendeli ezt a nyugdíj törvény, amelyet 23 évvel ezelőtt alkottak s a melynek rendelkezései azóta — bár a világ folyása nagyot fordult — mai napig semmiben sem változtak.

Pedig ennek a nyugdíjtörvénynek az erdészeti altisztekre vonatkozó intézkedései a milyen humánusoknak látszanak lenni, annyira sérelmek és valóban csodálkoznunk kell azon, hogy hazánk lörvényhozása, mely a nyugdíjtörvény megalkotása óta oly sok jó és hasznos munkát végezett, ezeknek a sérelmeknek az elosztatására nem vetett eddig gondot.

Legsérelemesebb és legigazságtalanabb mindjárt a nyugdíjazás rendszerének az alapja.

Eltelkintve ugyanis attól, hogy a nyugdíjjo-gosultság csak a minden megszakitás nélkül eltöltött tízévi szolgálat után kezdődik, a legnagyobb sérelem abban rejlik, hogy a nyugdíj összegei csak négy különféle kategóriába osztvák s ezeket a legutóbb élvezett készpénzfizetés egy negyede, fele, háromnegyede és végül teljes összege 10—10 éves ciklusokban képezi, míg a 10—10 év közé eső szolgálat — hiányozzék a kerek legközelebbi tizből csak egy nap is, semmiféle nyugdíj emelést nem hoz, nem úgy, mint a tisztviselőknél, hol tiz évi szolgálat után a fizetés negyven százaléka, azon tul pedig minden további egy évi szolgálat után annyiszor, a hány-szor, annak folytatólagos két százaléka jár s így hozza meg a további harminc évi szolgálat az első negyven százalékhoz a még hiányzó hatvan százalékot, minek végeredménye a teljes fizetéssel egyenlő nyugdíj.

Ebből a rendszerből azután nagyon furcsa, de a rendszert magát élénken jellemző anomá-

liák keletkezhetnek, minek ekklatáns példája az alábbi:

Ismerünk egy kincstári főerdőőrt, ki terhes védkerületében súlyos asztmatikus baja miatt szolgálatát csak a legnagyobb erőfeszítéssel s életének folytonos kockáztatása mellett képes teljesíteni s így legfőbb ideje lenne, hogy nyugalomba vonuljon. Meg is tenné szívesen, de hát hogyan? Mostani készpénz fizetése 1100 korona, szolgálati ideje pedig alig tizenhét év s így nyugalomba vonulása esetén a törvény értelmében csak fizetésének egy negyede, tehát 275 korona illetné. Ebből a csekély összegből kellene magát, nejét, és három még keresetképtelen, zsengekoru gyermekét eltartania, a mi pedig a lehetetlenség-gel határos.

Ha már most ugyanez a főerdőőr meghalna, neje ugyanannak a nyugdíj törvénynek értelmében megkapná az özvegyi nyugdíj címén férje 1100 koronás fizetésének egy harmadrészét, tehát 366 korona 66 fillért s kapna még ezen felül három gyermeke részére fejenként 36, összesen 108 korona nevelési járulékot, így összesen 474 korona 60 fillér élvezetébe jutna.

Mig tehát a családfőnek nyugdíjba menetelével öten lennének kénytelenek 275-koronából élni, addig, ha ő meghalna, négynek, tehát egy-gyel kevesebb fogyasztónak 474 korona 66 fill. s így 199 korona 66 fillérrel több jutna a megélhetésre.

Hát bizony ez furcsa és elég nagy szatirája

A föld belsejéről.

Ama nagy kérdések közül, amelyek az embert évszázadok, sőt évezredek óta élénken foglalkoztatják, egyike a legérdekesebbeknek és a legkevésbé megoldottaknak az, amely a földgolyó belső állapotával foglalkozik. A rávonatkozó csekély tudásunkat és hipotézisünket érdekes rövid ismertetésben foglalta most össze az Időjárás legutóbbi száma.

A föld belsejének mivolta, írja, a fizikai kutatásoknak mindig legérdekesebb tárgya volt. A vulkáni tevékenység, a földrengések, melyek földünk belsejének mivoltára némi fényt deríthetnek, mind oly jelen-

a sorsnak, de hát úgy van és nem másképp, mert a nyugdíj törvény ilyen módon intézkedik

Itt még megjegyezzük, hogy ez a helyzet még abban az esetben sem javulna meg teljesen, ha az említett főerdőőr nyugdíja a tisztviselők skálája szerint számíttatnék, mert nyugdíja ebben az esetben is csak $275 + 154 = 429$ koronát tenne ki s így bár ezt ő is segitene fogyasztani, még sem kapna annyit, mint halála esetén a felesége.

Természetes, hogy ilyen viszonyok közt még a lehetetlent is meg kell kísérelnie, hogy még valami módon kihuzzassa a husz évi szolgálati idő betöltéséig hiányzó három évet és néhány hónapot s teljesítenie kell a terhes szolgálatot legalább annyira, hogy a látszat meglegyen, bár így is minden alkalommal ki van téve annak, hogy a meredek hegyek mászásánál egyszer csak légző szervei felmondják a szolgálatot s kint az erdőn megüti a guta. Igaz, hogy abban az esetben, ha nem sikerült neki a még hiányzó időt leszolgálni, semmit sem nyert, legfeljebb csak azt, hogy tuleröltetés folytán amugy sem hosszúra szabott életét még jobban megrövidítette, mert nagyobb nyugdíj élvezetéhez így sem jut, neje pedig egyforma nyugdíjban részesül, akár tíz, akár negyven évig szolgált az ura.

Természetesen egész más lapra tartozik a szolgálat érdeke, mely hogy az ilyen erőltetett, forcírozott szolgálatéttel sokat szenved, azt talán fölösleges bővebben magyarázni. Az itt elő adott példa pedig nem egyedüli a maga nemé-

ségek, amelyek a legfantasztikusabb hipotéziseknek voltak okozói. Az ókori tudásokat nem számítva, Athanaziusz Kircher volt az első, aki 1685-ben *Mundus subterraneus* című munkájában leírta e jelenségeket, de okát adni nem próbálta meg. Bár ezóta a tudományos kutatás színvonala emelkedett, a föld belsejéről való ismeretünk még ma is oly hézagoss és bizonytalan, hogy csak némileg elfogatható elmélettel is alig találkozunk.

De természetesen a kutatás e téren fölötte nehéz. Hisz a bányász legfőlebb kétezer méterig haladhat le, ami a földsgarához képest csekélység, mert annak csak $\frac{1}{3880}$ -ad része. A mély furásokkal, ártézi kutakkal szintén így vagyunk. A legmélyebb furások a sperenbergi (Berlin mellett) 1273'4, a schladebach-i 1748 méterre terjednek. Még legtöbb adatot nyerhetünk a vulkáni tevékenység produktumainak vizsgálása által, úgy a hőmérséklet, mint az anyag halmazállapotára nézve.

A föld belsejének hőmérsékletére a legelső adatokat a bányák szolgáltatták. Tapasztalták ugyanis,

ben, hanem bizon sokan akadnak minden időben a kincstári erdészeti altisztek közt olyanok, kik akár öregségüknél, akár más testi fogyatkozásaiknál fogva érettek már a nyugdíjra s ezt csak azért nem kérik, mert a legközelebbi tizedes cyklusba még hiányzik néhány évük s így huzzák tovább az egészséges és erőteljes férfiaknak is nehéz igát.

Hát bizon az ilyen erőltetett szolgálatot jól látják és annak hátrányait is jól ismerik a föllebbvalók, mégis a nagyobb rész hallgatólag türi és elnézi, mert ismerve a nyugdíjtörvénynek az altisztekre vonatkozólag fennálló s itt most általunk vázolt sérelmes határozmányait, humánus, ember-szerető szívének visszatartja őket attól, hogy az ilyen szerencsétlen sorsban levő alkalmazottjaikat akkor, mikor megrongált egészségük miatt már semmiféle keresetre sem alkalmasak, egyenesen bele lökjék az alacsony nyugdíj mellett reájuk váró nagy nyomorúságba.

(Folytatása következik.)

A gyümölcsfák trágyázása.

Mint minden növény, azonképen a gyümölcsfa is a legtöbb táplálékot a talajból veszi fel és minél jobban el van látva a talaj növények által felvehető tápláló

anyagokkal, annál biztosabb a növekedési és termőképességi eredménye.

De ebből azonban nem az következik, hogy a táplálékokkal tuibőségesen ellátott talajban is jó a terméseredmény; mert a gyakorlati tapasztalás azt bizonyítja főképen gyümölcsfáknál, hogy a nagyon kövér talajban gyorsabb ugyan a növekedés, de az ellentálló képesség, az életrevalóság csökken, a tulbujanövekedés a termelőképességet nem fokozza, sokszor a fa évek során át nem virágzik s így rendeltetésének nem is felelhet meg.

Valamint a gazdasági növények, legyenek azok kapások vagy kalászosok, azoknak nemük, fajuk s általában növekedési tulajdonságuk szerint esik mérleg alá a táplálék iránti igényességük, azonképen a gyümölcsfáknál is hasonló elbirálással kell eljárni, akkor, ha kellő mértékkel s jó eredmény célzatosságával akarjuk trágyázni.

Igy tehát nem lehet egy általános szabályt felállítani a gyümölcsfák trágyázására nézve, hanem vizsgálni, figyelembe kell venni igen sokszor még egyebet is arra nézve, hogy mennyi és milyen mértékben kívánják a táplálék nyújtást. A talaj minémisége, annak fekvése, éghajlati viszonyok, a fák-, gyökér-, törzs-, korona fejlődése, a faj jellege, e tekintetben mindig lehetnek irányadók.

Ugyancsak a gyümölcsfák trágyázásánál elbirálás alá esik az a körülmény is, hogy mennyi idős az illető fa vagy fák, mennyire terjed élettartalma, mikor fordul termőre s általában gyorsabb vagy lassabb a növekedési tulajdonsága.

Közismeretes, hogy minden művelhető talajban vannak kisebb-nagyobb mennyiségben növények által felhasználható ásványi tápanyagok, melyek elmálás útján válnak hasznossá.

Ha tehát a gyümölcsstermelő gazda őszkor vagy alkalmas időben télen is, felszántatja, felásatja gyümöl-

országi jakutszki Sergin-kut, amelynek furásánál a hőmérséklet így növekedett: 0 méter mélység: —17·1 Celsiusz fok, 15 méter mélység: —8·38 Celsiusz fok, 60 méter mélység: —5·0 Celsiusz fok, 106 méter mélység: —3·0 Celsiusz fok, 212 méter mélység: 0·0 Celsiusz fok.

hogyha a föld belsejében lefelé megyünk, a hőmérséklet növekszik. De a bá yák adataiból még semmire sem következtethetünk, mert a hőmérsékletre itt nagy befolyással van a különböző közetek hősugárzó és vezető képessége, azok oxidációja, stb., úgy, hogyha ebből próbálnánk következtetést vonni a föld belsejének hőmérsékletére, nagyon hamis eredményeket kapnánk.

Biztosabban támaszkodhatunk a mély furások adataira. A levegő hőmérsékletének változása nem hat mélyre a talajba. (A páiisi obszervatórium 27 méter mélységű pin-céjében a Lavoisier elhelyezte hőmérő állandóan 11· Celsiusz fokot mutat s nagyobb változás eddig még nem történt rajta 0·12 Celsiusz foknál.) Tehát ily mélységben a nyári meleg és téli hideg változása már nem érezhető s így elérünk egy neutrális réteget, amely hőmérsékletét sohasem változtatja. Ha a neutrális rétegtől, mely nálunk 25—30 méter, befelé megyünk, a hőmérséklet folyton növekszik. S hogy ez még a sarkvidéken is így van, mutatja az orosz-

Tehát 212 méter mélységben már vizet kaptak ott, ahol a földszini hőmérséklet —17·1 Celsiusz fok volt. Az a rétegvastagság, amellyel befelé mennünk kell, hogy 1 Celsiusz fok emelkedést kapjunk, átlag 25—30 méter. (Az előbbi kutnál 26·3, a budapesti városligeti artézi kutnál föltűnően kevés, csak 19 méter.) De ez az ugynevezett geotermikus gradiens változó s fordítva arányos az illető talaj hővezető képességével; vagyis ha nagy a talaj hőfoghatósága, mélyen kell lemennünk, hogy 1 Celsiusz emelkedést kapjunk és megfordítva. Ily módon tehát a föld középpontjában kellene a legnagyobb hőmérsékletet találni. Ha egy kicsit számítunk, rögtön megkapjuk a középpont hőmérsékletét A föld sugara 6,370.006

csősének talaját, már is tett annyit, amennyi felér sokszor egy rossz gyenge mesterséges trágyázással, mert éppen a téli időjárás legalkalmasabb arra, hogy az ásványi sók vagy más ásványok a talajban felbomoljanak s alkalmas időben a gyökerek által felvehetőkké váljanak.

A gyakorlati tapasztalás bizonyítja azt is, hogy az őszi vagy téli talajmunkában részesedett gyümölcsfa a nyári szárazságot jobban elviseli, vagyis hogy a téli nedvesség a mélyebben fekvő gyökerekhez is lehatol, a nyár folyamán van miből táplálkozni a fának még akkor is, mikor mint az elmúlt nyáron is néhol öt hónapig is nem esett számottevő eső. S különben is a nyári eső vajmi kevés esetben jut a fa mélyében járó gyökeréhez; mert a lombokkal megrakott koronája a talajt a fa körül teljesen fedi és itt kapcsolatosan megemlíthetjük azt is, hogy nem elégséges az, ha csak a feltalajt porhanyítjuk, javítjuk, hanem szükség és gondoskodni kell arról is, hogy az altalajba is jusson tápláló anyag.

Minél idősebb valamely fa, annál mélyebben és annál mélyebben és szélesebben terülnek el annak gyökerei a talajban, miből az következik, hogy minél fiatalabb a fa — ha az különben eléggé termőképes és jó mivelt talajban van ültetve — annál kevésbé kívánja a trágyázást; mert a kellőleg mivelt feltalajban mindig megtalálja a növekedéséhez szükséges tápláló anyagokat.

Ennek folytán a trágyázás elsősorban csak az idősebb termőképes vagy már terméketlenné, erőtlenné vált fának kívánatos s csak másodsorban a fiatal fánál ott, ahol a rossz talajviszonyok megkívánják.

A trágyázás idejére és módjára nézve igen különbözők a nézetek, de megjegyezni kívánjuk azt, hogy eddigelé az őszi vagy téli időszak s a természetes trágya anyagok azok, amelyekkel s amikor a legjobb siker lehetett elérni úgy kisebb, mint nagyobb ültetvé-

nyeknél, a mi azonban nem zárja ki azt, hogy főképp a csontmagú gyümölcsféléknél nyár utóján folyós állapotú istálló trágyával is igen jó sikereket lehet elérni. A természetes és szilárd állapotú trágyát mindig csak érett állapotban szabad alkalmazni; folyós állapotú trágyát pedig vízzel felhígítva lehet sikerrel alkalmazni; de főképp az utóbbi trágyanem nyújtásánál óvatosságnak kell lenni, a tulbuzgóság legtöbbször árthat.

Nemük és koruk szerint vizsgálva a gyümölcsfáknak trágya iránti igényességét azt találjuk, hogy az alma, körtefélék inkább csak akkor kívánják a táplálék nyújtásában a segítséget, mikor azok növekedése és termőképesége csökkenőben van; a korábban nyújtott táplálék elősegíti, fokozza ugyan a növekedést, de a bő táplálkozás puhítja, érzékenyebbé teszi a fát s így a betegség és féreg hamarabb támad meg. A csontmagú gyümölcsfák tehát: szilva, barack, cseresnye, meggy, ebben a tekintetben még nagyobb fontosságot igényelnek és itt csak akkor van helye a trágyázásnak, amikor azok termékenysége csökken. Hiszen elég gyakori a tapasztalás, hogy tulköves talajban ültetett alma és körtefélék termőre fordulására sokáig kell várni, a csontmagú féléket pedig hamarabb érheti a gutaütés, a mézgafozás főképpen az utóbbiaknál akkor, ha légenyben igen gazdag talajba jutnak. Ha figyelembe vesszük azt a körülményt, hogy a gyümölcsfáknál is kétféle szempontból irányul azok trágyázása — nevezetesen: egyfelől a légenytartalom, másfelől a foszfortartalma trágyák nyújtása — akkor egy kis vizsgálódás után tisztába lehetünk azzal is, hogy melyiknek milyen és mennyi támogatás nyújtassék trágya tekintetében; mert az már bizonyos és gyakorlati tapasztaláson nyugvó igazság, hogy nem minden nemű és kora gyümölcsfa kívánja az egy és ugyanazon tartalmu trágyafélét.

Ha már most közelebbi vizsgálódás tárgyává tesszük az egyes gyümölcsnemeknek és féléknek trágya iránti igényességüket, azt tapasztaljuk, hogy a csont-

méter, minden 30 méterre esik 1 Celziusz fok emelkedés, tehát a középpontban a hőmérséklet $6,370.000:30 \times 1$ Celziusz fok = 213.500 Celziusz. E szám természetesen nem biztos, mert nem vagyunk meggyőződve róla, hogy vajjon kétezer méteren túl is oly arányban nő-e befelé a hőmérséklet, mint kétezer méterig? Ugyanis több helyen azt találták, hogy minél mélyebbre megyünk, annál vastagabb lesz a réteg, amellyel befelé mennünk kell, hogy 1 Celziusz fok emelkedést kapjunk s így 45—50 méteres gradienseket is találtak.

További kérdés az, hogy milyen a földkéreg vastagsága. Ha tekintetbe vesszük, hogy a feljövő láva maximális hőmérséklete 1500 Celziusz fok, akkor 30×1500 Celziusz fok = 45 kilométert kapunk a földkéreg vastagságául. Itt lenne tehát a határ, ahol a szilárd és folyós anyag érintkezik. Természetesen, itt föltételeztük, hogy a láva nem egyes megolvadt lencséből szabadul ki, melyek a földkéregben visszamaradtak (Stübel elmélete), hanem a föld belső

megolvadt anyagából, a magjából. De Darwin és Kelvin lord kétségbevonják, hogy ilyen vékony kéreg mellett a föld képes volna kibírni azokat a zavarásokat, perturbációkat, melyeket más égi testek okoznak.

Végül milyen lehet a föld belsejének halmazállapota? Szilárd, cseppfolyós, vagy gáznemű? Valamennyi anyag, melyet eddig ismerünk, 2500—3000 Celziusz foknál közönséges nyomás mellett megolvad, amf körülbelül 75—90 kilométernyi mélységnek felel meg. Ilyen mélységben tehát már csupa cseppfolyós halmazállapotú anyagra akadnánk. De a nyomás a föld belseje felé folytonosan nő s mivel minden atmosféra-nyomás körülbelül 0.03 Celziusz fokkal növeli az olvadás hőmérsékletét, világos, hogy a föld belsejében jóval magasabb lesz az olvadás foka, mint a felszínen. Némelyek szerint a föld belsejében minden elem gáz-állapotban van, Ritter szerint pedig több réteget lehet megkülönböztetni. A középpontban ugynevezett diszociált gázok vannak, melyeknek elemi részecskéi ily nyomás mellett egymással egyesülni nem képesek;

magvu gyümölcsfélék sokkal hamarabb és nagyobb mértékben kívánják a foszfortartalmu trágyákat, mint a lágymaguak; mert hamarabb fordulnak termőre s aránylag nagyobb a termőképességük is. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy némi mértékben a légenyirtartalmu trágya nyújtása is ajánlatos, ha főképpen oly talajba kerülnek, amelyben ez az anyag csak kisebb mértékben van jelen.

A trágyázás idejére nézve az őszi időszak a legáltalánosabb, mert az ősszel nyújtott nehezen bomló trágyát tavaszra, a hajtások, ágak fejlesztésére már felhasználhatja a fa, a tavaszi trágyázás főleg könnyen oldható trágyafélékkel — már a termő rügyek jövő évre való fejlődését mozditja elő; ugyancsak a csontmaguaknál a nyári trágyázás hasonló célt szolgál.

A trágyázás mikéntjére nézve többféle mód van, lehet a trágyát csak sekélyen aláásva nyújtani, lehet mélyebben ásott árokban — főképen idősebb fánál — akár folyós, akár pedig szilárd állapotban — szórni illetve öntení a trágyát. de figyelemmel kell lenni ilyenkor arra, hogy az árok a fa koronájának szélességi irányában ásattassék meg; mert a fa szívó gyökerei rendszerint ily, de igen sokszor még széles-ségen is terjednek el a talajban. Ebből azonban nem következik az, hogy törpe gyümölcsfa csak a törzs körül kívánja a trágyázást, ezeknél is lehetőleg jó szélesen kell a talajt művelni, trágyázni bőségesen annál is inkább, mert ezek folytonos nyesegetésük által aránylag több táplálékot fogyasztanak.

A talaj minéműsége is befolyásolja a trágyázást, mert a laza, homokos talaj mindig több trágyát kíván, mint a kötött, agyagos hideg talaj s ugyancsak minél lazább a talaj, annál érettebbnek kell lenni a nyújtott természetes trágyának.

Az istálló trágyán kívül, mint amely a trágyafélék között az első helyen áll — jó sikerrel lehet alkalmazni a következő trágyaféléket, és pedig: komposzt, szaru-

ezután jön egy réteg, normális gázokkal, aztán egy hig, de gázokkal telített réteg, majd a föld régi meg-megmeredett, plutonikus kérge s végre amai külső páncél. Ezzel szemben Kelvin lord és Darwin a föld belsejét szilárdnak képzelik, mert különben a föld előbb említett vastagságu kérge nem bírná ki a perturbációkat. Ha valami uton-módon a nyomás csökken, az anyag megolvad s vulkáni jelenség alakjában tör a felszínre. Buch és Humboldt is úgy tekintették a vulkáni jelenségeket, mint a föld belsejének reakcióit a föld szilárd kérgére. De tisztán vulkánikus jelenségekből még következtetést nem vonhatunk a föld belsejének mivoltára, mert például Stübel szerint a láva nem a föld legbelső megolvadt anyagából, hanem egyes, régebbi időkből a kéregben visszamaradt lencsék-ből szabadul ki.

forrás, fahamu, vér, árnyékszéki trágya, csontliszt, gyps, chilisalétrom, Thomassalak. A trágyának mennyiségbeli adagolása legtöbbször a fa vagy fák állapotától függ, tehát szorosabban vett szabályt itt sem lehet felállítani, így hozzávetőleges számításal csak annyi állítható, hogy egy középtermésű és életű fának évi trágyaszükséglete istállótrágyából 20 kg., műtrágyából 1 kilogramm.

Arany középut azonban mégis csak az, hogy ott, ahol szükség van, ott nem kell fukarkodni a trágyával s inkább kevesebb fát, de jól trágyázni, ellenben jól fejlődő, termőképes, egészséges fánál pazarlás számba megy a trágya nyújtása.

Csérer Gyula.

A kutyák megsebesülése.

A vadász- és luxusebek értéke napról-napra növekszik. Sem a mult században, sem azelőtt soha nem volt a kutyának oly nagy értéke, mint manapság. Természetes, minél értékesebb valami, annál jobban vigyázunk rá. De, bár az elővigyázat, a gondos és vigyázó előrelátás sok bajnak elejét veheti, mégis meg-esik, hogy a kutyánk megbetegszik.

Minden megbetegedéskor orvost kell hívni, az természetes, de amig orvost hívhatunk, nagyon jó, ha magunk adhatjuk az első segítséget. Orvos nincs is mindig kéznél, sokszor órák, sőt napok telnek el, mig állatorvosi kezelés alá kerülhet kutyánk. Az első segítséggel, ha helyén és idején alkalmazzuk, elejét vehet-jük sok bajnak, nem egy súlyos, és halálos végű be-tegségnek is.

Természetesen, ha valami baja esik a kutyánk-nak, minden ismerősünk szíves készséggel szolgál jó tanácsal s oly ellentétes, badar dolgokat beszél-nek olykor össze, hogy józan észszel, ha akarnók, se tudnók teljesíteni. Kár is az ilyen tanácsokra hallgatni, mert a legtöbb esetben nemcsak nem használnak, hanem ártanak. Legjobb, amilyen gyorsan csak lehet, szakszerű orvosi segítséget hozni a beteg állathoz.

A ki szereti és szívesen foglalkozik kutyáival, az hamar megtudja, egészségesek-e, vagy pedig valami bajuk van. A kutyának szakszerű kezelés és jó bánás-mód mellett ritkán szokott valami baja esni, legfőlebb a giliszták okoznak neki sok kellemetlenséget. Hanem igen is ki van téve kutyánk éppen hivatása teljesítése közben a megsebesülés veszélyének. A sebekkel pedig nem jó tréfálni, egy kicsinek, jelentéktelennek látszó seb, fertőzés következtében veszedelmes méreteket ölt, sőt a kutya életét is veszélyezteti. Sebesülés esetén igen fontos az első segítség. Minthogy a sebesülés

rendesen vadászaton, távoleső, elhagyott helyen szokott történni, minden esetben a fertőzés veszedelmének tesszük ki kutyánkat, ha azonnal és gondosan nem részesítjük az első segítségben.

A első segítségnek természetesen nem lehet más célja, hogy a vérzést, a mennyire lehet minél előbb megállítsuk. Igaz ugyan, hogy a kutya jelentékeny vérvesztéseget elbir minden nagyobb baj nélkül, de azért mégis jó a vérzést minél előbb elállítani. A vérzés elállítása közben a seb alakját, helyzetét, mélységét is megvizsgáljuk, hogy a későbbi kezelésnél tudjuk magunkat mihez tartani s az orvost is tudósíthassuk a seb minémüségről, hogy tudja, milyen műszereket hozzon magával.

Az első segítségadás abban áll, hogy a sebet lehetőleg tiszta vízzel, ha lehet valamilyen desinficienssel kimossuk, az esetleg a sebbe tapadó szalmaszálat, falevelet, szőrösomókat onnan eltávolítjuk, a seb széléről a szőröket rövidre levágjuk, hogy ezzel is kisebbé tegyük a fertőzés veszedelmét. Desinficiensül kaliumpermanganátot, szublimátot, lysolt, karbolsavat használhatunk.

Igen tanácsos a sebet kimosás után bekötni. Bekötés előtt a sebszéleket vaselinnal bekenjük, hogy a kötés oda ne ragadjon. Kötőszertül steril vattát használunk.

Ily módon járva el, sokszor nagy bajnak vehetjük elejét s megkönnyítjük az orvos dolgát.

KÜLÖNFÉLÉK.

A lóhus Erről a legújabbán kényszerű divattá lett budapesti táplálákról írja az »Egészség« című folyóirat: A lóhus az ó-korban, de a középkorban is a legtöbb pogány nép táplálkozásában szerepet játszott s csak a kereszténység terjedésével tértek el tőle. A keresztény papok ugyanis a pogány istenek áldozati szertartásával együttjáró lóhusfogyasztás ellen minden eszközzel küzdöttek. Így III. Gergely pápa a lóhust és minden fogyasztóját tisztátalannak nyilvánította. Részen ilyen befolyásra lehet visszavezetni azt az idegenkedést, a mely a lóhussal szemben Európában a legújabb időkig megnyilvánult. Ázsiában a lóhus a legkedveltebb élelmiszerek közé tartozik, sőt Kínában külön lófajtát tenyésztének és hizlalnak erre a célra.

Európában a dánok kezdték el újra a lóhus fogyasztását mintegy száz év előtt (Kopenhága ostroma alkalmával 1807-ben) és azóta lassan bár, de elterjedt az egész kontinensen. Elterjedése körül különösen az állatvédő egyesületek buzgólkodnak, mert remélik, hogy így a lovakat nem használják ki a végletekig, hanem megrokkolásuk után följavítva, hizlalva küldik a vágóhidra.

A lóhus jól elkészítve éppen olyan izletes, mint

bár mely más állat husa. Édeses ízét ecettel való elkészítése teljesen megszünteti. Különös ismertető jele: sárgásbarna zsírja, mely már harminc foknál megolvad, a disznózsír pedig negyven foknál olvad. A levegőn állva a ló husa sötétebb színt kap, főzéskor a levesben huslében sárga zsírcsöppek jelennek meg, kisebb darabban, kolbászban vegyi vizsgálattal lehet megállapítani a lóhust. Tápláló értéke azonban semmivel sem áll a marhahusé mögött.

Budapest 1905-ben létesítették a sertésközbégőhid telepén az első lóvágóhidat, a melynek forgalma azóta alig remélt módon föllendült. Ma már a székesfőváros tizennégy hatósági, mészárszékében árusítják a lóhust és a lóhus-készítményeket. Ez időszert évenként átlag négy ezer lovat vágnak le Budapesten. A lóhus kilója 80 fillérbe kerül; a lovakért különként az ár-hullámozás szert 38—40 fillért fizet a székesfőváros.

Óriás elefánt. A csikágói Field-muzeum a legutóbbi napokban érdekes látványossággal gyarapodott. A muzeumban ugyanis most állították ki a legnagyobb elefántot, a melyet valaha Afrikában elejtettek. A hatalmas állat két agyarának a súlya négyszázhet font s egy-egy agyar hossza több mint hét láb. A legérdekesebb azonban, hogy a Field-muzeum legújabb kincsét nem valami tapasztalt vadásznak köszönheti, hanem egy fiatal asszonynak, Akeley csikágói tanár feleségének. A fiatal asszony nem rég részt vett egy nagyobb expedícióval elefántvadászaton. A mig az expedíció tagjai előkészületeket tettek nagy hajtóvadászatra, a fiatal amerikai asszony elhagyta a csapatot s két nagy puskával fölfegyverkezve, behatolt az őserdő sűrűségébe. Fáradtságos vándorlás után megtalálta egy már az előtte való napon jelzett elefántcsorda nyomait. Egyszerre körülbelül kilencven méternyi távolságból megpillantotta a csorda vezérét, egy pompás, hatalmas állatot. Akeleyné fölemelte fegyverét s kétszer egymásután a hatalmas elefántra lőtt, a mely holtan maradt fekvé. A többi elefánt rémülten menekült, de Akeleyné egyiküket menekülés közben leterítette. A mikor az expedíció tagjai a lövések zajára odasiettek, a vakmerő vadász éppen a hatalmas állatot vizsgálta. Mindkét golyó az elefánt szívébe furódott. Az angol hatóság csakhamar megállapította azután, hogy Akeleyné a legnagyobb elefántot ejtette el, a mely Kelet-Afrikában valaha terítékre került.

A legnagyobb szőlőtőke. Carpeutariatale-ban, a szőlőültetvényeiről és meleg ásványvízforrásairól nevezetes és a kaliforniai Santa Barbara közelében van egy szőlőtő, mely tulajdonosa szert a legnagyobb a világon. Ezt a tőkét negyven évvel ezelőtt ültették el és azóta minden évben csodálatra méltó mennyiségben terem rajta a legfinomabb vörös »misszió«-szőlő. A csodálatra méltó szőlőtőke főtörzsének alsó kerülete egy amerikai folyóirat szert, 3 méter. Mellékágai pedig 200 négyzetméter területet fednek be. Ez a hatalmas tőke a legutóbbi szüret alkalmával 10,000 kilogram

szőlőt hozott, amelyeket a tulajdonos 1000 márkáért értékesített.

Pauzániasz fája. Történelmi nevezetességű ciprusfa pusztult el nemrég Görögországban. E fa Pauzániasz birtokához tartozott még Krisztus előtt vagy négyszáz évvel. Utoljára százhatvan láb magas volt, alul tíz láb átmérőjű, s mintegy embernyi magasságban még huszonöt láb kerületű. Koronája kétszáz-negyven lábnyira terjedt. Egész Peleponnezusbau még csak egy ilyen óriási ciprusfa van Naupaktusz mellett, a lepantói öböl partján. De ez már hát századdal fiatalabb. Az előbbi említett ősrégi fát tüzet rakó cigányok gyújtották föl s most nyoma is alig maradt.

K é t s z á z a n kerek számban vannak még olyanok lapunk tisztelt olvasói közt, kik részben régibb hátralékaikat nem fizették meg, részben lejárt előfizetésüket meg nem ujitották. Ismételten kérjük az illetőket, hogy mérlegelve nehéz viszonyainkat, ezt a jövő hó elejével megtenni sziveskedjenek.

Eredményes vaddisznó vadászat. Sikeres vaddisznó vadászat volt f. hó 15-én a dobresti kincstári erdők bérbeadott vadászterületén, melyről az ottani tudósítónk a következőket írja; F. hó 14-én írásbeli utasítást kaptam főnököm Szentpály Kálmán m. kir. főerdész urtól, hogy miután az idő igen kedvező, nyomoztassak vaddisznók után s egyben gondoskodjak 40 hajtóról. Az írás vétele után természetesen azonnal utnak indultam két segédörömmel és egy felfogadott emberrel s nem jártunk eredmény nélkül, mert másnap, vasárnap egész bizonyára mentünk neki a hajtásnak. A vadászatot díszes társaság vett részt és pedig: Zichy Ödön gróf, Korda Andor orsz. képviselő, Juriskai Zoltán, Kubik Gyula, ifjú Deli Imre birtokosok, Bércy Imre, Halász Elemér főszolgabírók, Escseny Zsigmond szolgabíró, két katonatiszt Nagy-báródról, főnököm Szentpály Kálmán főerdész ur, és mi ketten erdőőrök. A vadászatot én vezettem s oly szép eredménnyel, hogy mindjárt az első hajtásban 5 darab vaddisznó került terítékre. Megelégedve a sikerrel, abba is hagytuk a vadászatot s elmentünk a vadásztanyára, honnan csak a késő

éjjeli órákban oszlott szét a vadásztársaság, magával vivén egy szép és sikeres vadászat kedves emlékét.

Gyilkos erdőőr. Zalamegyei Cserfő mellett Szántó János erdőőr orozva agyonlőtte régi haragosát, Kuti Ferenc hegypásztor. A gyilkost letartóztatták.

Öngyilkos urileány. Szombathelyről írják nekünk: Vasvármegye egyik régi, történelmi családjában szomorú eset történt. Szarvaskendi és óvári Sibrik Kamilla, Sibrik Kálmán földbirtokos leánya, kedden este a szarvaskendi családi kastélyban szíven lőtte magát. Sibrik Kamilla feltűnő szép hölgy volt s megyeszerte ismerték az előkelő társaságokban. Félév óta jegyben járt egy honvéd-husár főhadnagygyal s azért lett öngyilkossá, mert vőlegénye levélben lemondott a házasságról.

Tölgymakkot, jól átteleltet bármily mennyiségben jó áron vásárol **Faragó Béla** ur magpergető intézete **Zalaegerszegen,** a hová az esetleges ajánlatok sürgősen beküldendők.

Szerkesztői üzenetek.

Bujna Mihály urnak, O. Lápósbánya. Gyógynövények dolgában forduljon Burger Frigyes urhoz (Kolozsvár, Mátyás Király tér 10) Ki nemcsak felvilágosítást fog adni, hanem a gyűjtendő gyógynövényeket jó áron meg is vásárolhatja. **Baumann Endre** urnak, Bulza. A jó kívánságot tiszta szívből viszonzozzuk. Nem akadna néha egy-egy vadászkaland leírás? **H. J.** urnak. Abban igazsága van, hogy azoknál az erdészeti altiszteknél, kiket előjáróik vagy mások lenézik és meg nem becsülik, a hiba rendszerint bennük magukban van, abban azonban téved, mintha cikkünk írója ezt az összeségre vonatkoztatta volna; ellenkezőleg mindenütt csak a nagy részről van ott szó, azt pedig, hogy a tulnyomóan nagyobb része olyan, amilyennek cikkírónk festette, nagy sajnálattal bár, de el kell ismernünk. Bizon magunk is ismerünk úgy a kincstárnál, mint másutt szolgáló kartársakat, a kikkel nyilvános helyen nem szívesen találkozunk. Igaz, hogy ennek legfőbb oka maga a kinevezési rendszer.

A kiadóhivatal postája.

Viert József urnak, Csicsó. A beküldött 4 koronával nem március, hanem június végeig ki volt egyenlítő az előfizetés. **Trobert Ferenc** urnak, Ajka. A 4 korona beerkezett. **Bujna Mihály** urnak, O. Lápósbánya. A múlt év 48, 49 és az idei 4 számot, melyek a postán elvesztek, újból megküldtük. A 44. szám teljesen elfogyott s így ebből legnagyobb sajnálatunkra nem küldhetünk. **Szukorszky Jenő** urnak, Pilismarót. A lap előfizetését ez év elejétől számítjuk s így március végeig van előfizetve.

Zemplén vármegye közig. erdészeti bizottságától.

56. erd. szám.

Zemplén vármegyében lévő szinnai m. kir. járási erdőőri állás lemondás folytán megüresedett, ezen III-ad osztályu járási erdőőri állásra pályázat nyitattik.

Ezen erdőőri állomás évi javadalmazása:

Évi bérfizetés: 400 korona, lakás, fa és ruhailletmény 100 korona, lótartási átalány 160 korona, összesen 660 korona.

A javadalmazás havi utólagos részletekben fizetettik.

Pályázótól megkívántatik a magyar állampolgárság, feddhetetlen előélet, legalább 24 éves életkor és hogy 35 évesnél nem idősebb, ép szellemi és testi erő, valamint az erdőőri szakvizsga sikeres letétele. A hivatalos magyar nyelven kívül a tót nyelv ismerete is szükséges, mely adatok hiteles okmányokkal igazolandók.

Zemplén vármegye közigazgatási erdészeti bizottságához intézett egykoronás bélyeggel ellátott és saját kezűleg irt kérvények 1908. február hó 28-ig a sátorajaujhelyi m. kir. állami erdőhivatalhoz annál is inkább benyújtandók, mert a később érkezett kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Sátorajaujhely, 1908. évi január hó 18-án.

Matolai Etele,

közig. erd. biz. alelnök.

A zirci apátság Szentgotthárd-csörötneki erdőgondnokságában (Vas m.) őrzéssel egybekötött központi erdőőri állásra pályázatot hirdetek. Javadalmazás: negyedévi utólagos részletekben fölvehető évi 700 korona fizetés; évenként loden szövetből erdőőri egyenruha, három évenként bundás bekecs, az általa kiderített erdei kihágások után befolyó büntetéspénzek 10%-a, lakás, 18 m³ tűzifa, 1/2 hold burgonyaföld megszántva, termés beszállítva, 300 négyszögöl konyhakert, egy darab tehénre nyári legelő és téli takarmány, orvos és gyógyszer esetleg családtagjai számára is, adóját — a hadmentességi adó kivételével — és az Országos Cselédsegélyző pénztári illetéket az erdészeti pénztár fizeti. Nyugdíj igény nincs.

Pályázhatnak mindazon 24 évet betöltött, katonai kötelezettségüknek eleget tett, erdőőri szakiskolát végzett s az erdőőri szakvizsgát legalább jó sikerrel letett 32 évnél nem idősebb egyének, kik magyar állampol-

gárok, a magyar nyelvet szóban és írásban jól kezelik, szépen írnak, irodai és némi műszaki teendőknél segédkezni képesek.

A sajátkezűleg irt kérvény méltóságos Vajda Ödön zirc-, pilis-, pásztó- és szentgotthárdi apát urhoz címezve, a hiteles másolatban hozzácsatolt keresztlevél, szakiskolai bizonyítványokkal, erdőőri oklevéllel hatósági-, orvosi-, eddigi szolgálati-, erköcsi bizonyítványokkal és családi állapotát feltüntető nyilatkozattal felszerelve a Zirci Apátsági Erdőfelügyelőséghez Zirc (Veszprém m.) küldendő az 1908. évi március hó 10-ig.

A kinevezendő állását saját költségén az 1908. évi április hó 1-én tartozik elfoglalni.

Zirc, 1908. február 6-án.

Lővárdy Alajos,

apátsági erdőfelügyelő.

„VADÓR“

című Hönig-féle tankönyvet bármely mennyiségben megvesz lapunk szerkesztősége.

HIENTZ JÓZSEF SZÁSZSEBES

KÖNYVNYOMDA KÖNYVKERESKEDÉS

Izléses kivitelben!

Szállítja az összes, a könyvpiacra előforduló könyveit, Journaljait, napilapjait, zeneműveit, levél- és írópapírjait. Elvállal minden e szakmába vágó nyomdai munkát.

Jutányos árban!

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában Szászsebesen.

Egyenruhákat,

Egyenruházati cikkeket,

Polgári ruhákat,

Fehérneműt.

Fegyvereket és töltényeket

A legjutányosabb árak mellett legjobb
minőségben készít

BLUM SÁNDOR

udvari szállítója Ő Felsége a perzsa császárnak, I. Péter szerb királynak és Wladimirovits orosz császári nagyhercegnek.

Budapest

Váci utca 15.

Erdőtiszteknek nemkülönböztetve erdőaltiszteknek előnyös
részletfizetési kedvezmények.

Nagyobb megrendelés esetén kívánatra mértékek
felvétele végett a cég egy szabása saját költségén
bárhova elküldi.

Arjegyzéket és mintákat ingyen küldök.

Vidéki megrendelésekre kiváló gond lesz fordítva.
Legkisebb megrendelést is szívesen eszközölök. Meg
nem felelő árú a cég költségén visszaküldhető.

EGYEDÜLI FERLACHI GYÁRTMÁNY

mely a bel- és külföldi gyártmányok
közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Arany érem:

Páris 1906.

46 remekelés.

OGRIS MARCUS

fegyvergyár és (prácios) puskaműves.

FERLACH (Karinthia) szállít elsőrangú
bármely rendszerű vadász- és céllövő-fegy-
vereket legjobb és legpontosabb kivitelben.
Különlegesség nagyon könnyű Drilling
fegyverekben. — Súlyuk 2,8—3 kg.

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

Browning-féle serétes-ismétlőfegyver

— 225 korona gyári áron. —

Árjegyzék ingyen. — Magyar levelezés.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műórás, főtálatlaja
a remontoir ingaóráknak
stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

Előnyös vadértékesítés

Szarvas, dümvad, vadsertés őz, nyul,
fogoly és egyéb lőtt vad értékesítését
minden mennyiségben elvállalom a
legmagasabb árak mellett.

Azonnali készpénz elszámolás!

Ajánlatokkal kér:

Fodor Károly,

bizományos

BUDAPEST, (központi vásárcsarnok).

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK
BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

A legrégebb és legnagyobb egyenruházati intézet

A nagyméltósági földművelésügyi m. kir. miniszterium 70542 magas rendeletével az erdőgazgatóságoknak ajánlva.

Erdészeti- és erdő altiszt

egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat és mindennemű felszerelési cikket ajánlunk kitűnő mesteri szabás és izlésteljes kiállításban.

Fehérneműek- és harisnyák óriási választékban.
Fegyverek- és töltényekből állandó nagy raktár.

Polgári ruhák

a legjobb magyar- és angol szöveteiből elsőrangú szabások közreműködése mellett készülnek.

Hivatalos úton részletfizetésre

is eszközölhetők megrendelések és nagyobb megrendelés esetén kívánatra saját költségünkön egy szabást küldünk a mértékek felvétele végett.

Árjegyzéket és mintákat

ingyen és bérmentve küldünk és vevőink kényelmére bármely cikket készséggel beszerzünk.
Meg nem felelőt visszavesszünk.

Fáj minden tagom,

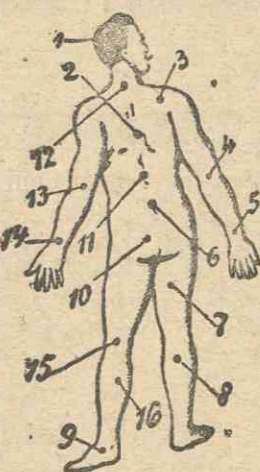
(tudassa velem, testének mely számu részén érez fájdalmat.)

törődött, kedvetlen, levert, kimerült vagyok. Ily szavakkal vagy érzelmekkel ébred, jár, kel, fekszik le az ideggyenge ember.

Nem egészséges, nem boldog azon egyén, aki folytonosan vagy ritka megszakításokkal gyengeségről, rosszullétről, hátfájdalmakról, törődöttségről, kedvtelenségről panaszkodik, aki bátorságát és erejét veszti önmagában nem bíz, aki nem talál örömet munkában, társaságban, olvasásban, mulatozásban, ki mindig saját bajait, saját gyengeségét, tehetetlenségét látja maga előtt, legkisebb jelentéktelen tünettől is kétségbe esik.

Szervezetéből, idegrendszeréből hiányzik a szükséges éltető elem, a villamosság. Csak azon férfiak és nők felelhetnek meg hivatásuknak és kötelességeiknek, csak azok élvezhetik az élet örömeit teljességgel, akik teljes idegrendszerük birtokában vannak, erősek és egészségesek.

Az **Elektrophor** villamos orvosi gyógyító-készülék a legtermészetesebb gyógyerőt, a villamosságot szolgáltatja, a kimerült szervezet, a gyenge, elernyed, fájdalmas szervek, idegek, izmok erősítésére, gyógyítására. Visszaadja a kimerült, törődött, testileg és szellemileg elgyengült, elkedvtelenedett öregek, férfiak és nők megfelelő életerejét, megszabadítja őket az ideges ingerlékenységtől, munkakedvtelenségtől, életunságtól és a nyomasztó érzetektől, a fejfájástól, fejfájástól, fejfájástól és szédüléstől, ideges szívdobogástól, étvágytalanságtól, bélrenyheségtől, az évek óta fennálló csúszos, kőszvényes fájdalmaktól, az ischiastól, zsába, hát- és kereszt-fájdalmaktól.

Az **Elektrophor** erősíti az idegeket, megújítja a vérünket, élesíti az eszünket és érzékeinket, a vér keringésének és idegrendszerünknek a szabályos működését biztosítja és megóv bennünket minden betegségtől. **Bourg** dr. tanár, a párisi egyetem orvosi fakultásának tagja, az **Elektrophor**ról a következőképpen nyilatkozott:

„Nemcsak köszvény, reumát, görcsöket, idegességet és asthmát gyógyítottak vagy legalább is enyhítettek ezer meg ezer olyan esetben „Elektrophor”-ral, amelyben az orvosok tudománya csődöt mondott, hanem idegbetegségek, fejfájás elgyengült férfi erő kólika, fülzúgás, álmatlanság, hipochondriás állapotban levőknek, de különösen székrekedésben és aranyérben szenvedők bájja ellen alkalmazva, egynéhány nap múlva, de sok esetben néhány óra múlva is csodálatos enyhülést észleltek. Fájdalmas női betegségekben szenvedők majdnem biztos enyhülést és gyógyulást nyernek. Áldott állapotban levő nők sikerrel használhatják.

Nem romlik! Örökké tart! — Egy teljes kis készülék ára 25 kor. Gyenge szervezeteik részére. Egy teljes nagy készülék ára 50 kor. Idült betegségek gyógyítására. Különleges **Elektrophor** igen erős árammal 100 korona.

A pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett szállítja:

Auffenberg József Budapest, VII., Verseny-utca 6-63.

Az „ELEKTROPHOR” telepek nélkül ad villamos áramot évekig. Kitűnő működésért kezességet vállalok. Kezelése könnyű és egyszerű miért is elismeréssel nyilatkozik használója rendszerint.